

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan, izveniši ponedeljke in dneve po praznikih, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogerske dežele za celo leto 16 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za celo leto 13 gld., za četrt leta 3 gld. 10 kr., za en mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom se računa 10 kr. za mesec, 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poštnina iznaša. — Za gospode učitelje na ljudskih šolah in za dijake velja znižana cena in sicer: Za Ljubljano za četrt leta 2 gld. 50 kr., po pošti prejemati za četrt leta 3 gld. — Za oznanila se plačuje od četiristopne petit-vrste 6 kr., če se oznanilo enkrat tiska, 5 kr., če se dvakrat, in 4 kr., če se tri- ali večkrat tiska.

Dopisi naj se izvole frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo je v Ljubljani v Franc Kolmanovej hiši št. 3 „gledališka stolba“. — Opravištvo, na katero naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. administrativne reči, je v „Narodnej tiskarni“ v Kolmanovej hiši.

Pravna akademija za Slovence.

Glavno glasilo naših nemških protivnikov, dunajska „Neue Freie Presse“ je 15. t. m. prinesla članek iz Trsta, v katerem pripoznava 1. dolžnost države, da vzdržuje italijanske srednje šole; 2. potrebo pravne akademije za Italijane.

Ali ko se je v državnem zboru govorilo o pravni akademiji za Slovence, tačas se je „N. Fr. Pr.“ s tem predmetom norčevala, in vendar nas je Slovencev v Avstriji petkrat več kot Lahov, 4 do 5 krat višji je tudi dohodek države iz davkov nabranih po slovenskih krajinah, in gotovo še višji je krvavi davek slovenskega naroda; pogum in hrabrost slovenskih junakov slavili so glasoviti vojskovodje, mej njimi tudi Nemci.

In mi Slovenci — zanesljivi steber avstrijske države — bi ne smeli terjati toliko, kot izven države zijočji italijanisi? Bogme, da pri naših nasprotnikih velja židovska logika.

Če država potrebuje uradnikov, zmožnih italijanskega uradovanja, potrebujemo tudi mi Slovenci slovensčine in slovenskega uradovanja sposobnih uradnikov, ad vokatov in notarjev. Iz §§ 104, 105, 163, 245 kazenskega postopnika sledi, da mora kazenski sodnik sposoben biti slovenske pisave; kajti pri uradnih na Slovenskem se ne uporabljajo slovenski tolmači, zato je morajo biti zapisniki kazenskih zaslišanj in obravnave slovenski pisani. Seveda se te postavne slabo izpolnjujejo. Tudi pri notarjih na Slovenskem se še zmirom po starem kopitu notarska pisma nemški pišejo in sicer brez priseženih tolmačev, čeravno niti stranke niti priče nemški ne znajo; kaj pomagajo paragrafi 52, 56 c, 58, 63, 65, 66, 68 f., notarskega reda? —

Po 19. čl. osnovnih postav od 21. decembra 1867 imajo slovenske stranke pravico terjati, da se žnjimi bodi si v kazenskih prepirnih ali drugih zadevah slovenski uraduje, njih izjave po govoru zapisujejo, jim slovenske razsodbe, odločbe in povabila izročujejo, in ako se postavno opravičenej zahtevi ne ustreže, po čl. 9. osn. p. in čl. 11. osn. p. tudi pravico pritožiti se pri državnem sodišči zaradi kratenja po ustavi zajamčenih političnih pravic. Ali misli „N. Fr. Pr.“ da za nas Slovence ne veljajo te postavne? Ali misli da smo mi heloti? Če je Avstrija pravna država in ravnopravnost ne samo prazna beseda, mora država za to skrbeti, da se nam ne krati delež političnih pravic; ona mora skrbeti, da se uradniki izurijo ne samo v svoji stroki ampak tudi v slovenskem uradovanju, da jim bode mogoče postavne natančno izpolnjevati. Ne-li?

To se pa le doseže, ako se uže v srednjih šolah slovenščini odmeri primerno mesto, in ako se ustanovi za pravne učni zavod, v katerem se uradniki navadijo umljivih in pravičnih izrazov v svojem poslovanju, kajti tista kancelijska „špraha“, katero nekateri slovensčine nezmožni sem ter tja rabijo, nikakor nij primerna višji nalogi sodnika, notarja, advokata in dr. Pravica mora biti vsakemu sveta.

Za prvi začetek bi bili zadovoljni, če se na pr. na graški univerzi uvede slovensko predavanje državnega in kazenskega zakonika, prepirnega in kazenskega postopnika. Po tem poti bi se pripravile učne moči za akademijo. Ako vzamemo v poštev, da imajo Bukovinci svojo univerzo, smemo gotovo tudi mi terjati pravno akademijo. Če le dosežemo to, da se ustanovi akademija z dveletnim tečajem za one predmete, ki se na pravnih fakultetah učé v tretjem in četrtem

letu, onda se nam nij bati več pomanjkanja izurjenih strokovnjakov za slovenske pravne stolice. Za tako akademijo bi se uže zdaj našle sposobne moči, in vlada ne bi mogla izgovarjati se, da razmere za ustanovljenje slovenske pravne akademije še niso dozorele. Ako je vladi kaj mar za naše želje in potrebe, ima še drugo sredstvo za uresničenje te svrhe; naj pripravi predlog, po katerem bi se napravila za slovenske pokrajine posebna nadsodnija; kajti uže zdaj se čuti ukretnost nenaravne zveze. Dasiravno se dozda še malo in premalo slovenski uraduje, vendar ima dež. nadsodnija v Gradcu uže mnogokrat soditi na podlagi slovenskih spisov in zapisnikov, in dostikrat se pripeti, da večina svetovalcev slovenskih spisov ne razume. T-le svetovalci so prisiljeni zanašati se na sporočilo drugih svetovalcev.

Dajte nam nadsodnijo v Ljubljano, in nemški prebivalci naj imajo svojo v Gradcu. Pri nadsodniji bi se lahko odgojili pravniki za učno stroko; pri sodnih prve stopnje se dovolj pogubi časa po razpravi s strankami, in ne more se terjati, da se utrujeni sodnik v prostih urah veliko peča s teorijo. Pri višji sodniji pa je ugodno mesto za teoretične študije, ki se dajo porabiti za uk.

Od naših državnih poslancev pa pričakujemo, da bodo, če ne v zdanjem vendar v prihodnjem državnem zboru te naše želje in terjatve ponavljali.

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani 21. marca.

Pod naslovom: „Magjarske in češke nesreče“ prinaša češki „Pokrok“ vtorek dolg članek, v katerem primerja, kako se zdaj Magjari podpirajo, ko jih je v Szegedinu nesreča zadela, pa kako so se vse menj podpi-

Listek.

Jezikoslovne reči.

Iz Slovenije. — M.

U bodedo pisali namestu v.

(Dalje.)

Dalje kaže g. n: „Zložene s predlogom v ruske besede se največkrat prevodijo na slovenski jezik z enacimi zloženimi besedami, bolj redko z drugimi predlogi, n. pr.: *vlivatj* = *zlivati*; ja *vpisan* = *zapisan* itd.; dobro; — na drugi strani pa kaže: „V zloženih besedah se ruski predlog *u* po slovenski opiše z raznimi drugimi predlogi — za, od, po — (nikoli pa ne s predlogom *v*) na priliko: *udavitj* = *zadaviti*; *unestj* = *odnesti*. Po tem in takem je ruski *vlivatj* = slovenski *zlivati*, ruski *udivatj* pa slovenski *odlivati*; r. *vpisan* = slov. *zapisan*; r. *upisan* = po

slov. *odpisan*; r. *udavitj* = slov. *zadaviti*; r. *vdavitj* = po slov. *podaviti*; r. *unesti* = slov. *odnesti*; r. *vnesti* = po slov. *zanesti* — vse po pravilu g. n, ki pravi, „da če postaviš *u* na mesto *v*, vselej kaj družega poveš.“ Vidno je, da tako razločevanje je prisiljeno tudi v ruščini; vsaj g. n ruski *vpisatj* ravno tako slov. *zapiše*, kakor ruski *udavitj* slovenski *zadavi*. V zloženih besedah tedaj, s predlogoma *v* in *u* ni tako velikanske razlike, kakor nam jo g. n dopovedati si prizadeva. Zatorej tudi prav lahko pridržimo tiste ruske besede, ki so zložene s predlogom *u*, ne da bi jih z drugimi predlogi morali spisovati, kakor n. pr. *udržati*, *unesti* itd. Ko bi mi se ravnali po zahtevah g. n, tedaj bi morali še tisto malo besedi, ki jih imamo iz ruščine, iz slovensčine potrebiti. Po njegovi volji ne bi smeli pisati *ukaz*, ampak „z drugim predlogom (*za*) opisati“, ali pa celo drugo besedo

dobiti, morda: zapoved. Iz izvajanj g. n je tudi vidno, da v slovenščini bi imeli izključno pisati povsod črko *v*, razen redkih besedi — in s tem obsoja vse dosedanje gramatike in dosedanje pisavo našo — trdeč, da tako se bodedo približali ruščini, storivši korak naprej. G. n se tukaj hudo moti; zakaj če bodedo izbacnili iz slovensčine še tiste *u*, če jih bodedo pregnali iz ruskih a v slovenščini rabljenih besedi, storili bodedo korak nazaj, ker se bodedo oddaljili ne le od ruščine, ampak tudi od slovensčine.

Kakor se vidi, nam g. n nikakor ne dopusti, da bi v slovenščini kje kak *u* pisali, niti pred imeni niti pred glagoli. Pač, pri glagolih nam par besedi dopušča, tako le piše: „Prav redke so slovenske besede, v katerih se je v sestavi kot prefiks obdržal predlog *u*, na priliko: *umirati*, *utrujen*, *uiti*.“ Pa tudi tukaj moramo reči, da se predlog *u*

rali Čehi leta 1873., ko je bila strašna povodenj na Češkem še več škode naredila. Dunajske novine niso ni tisoči del toliko pisale, kakor zdaj, nij se tako nabiralo — sploh razloček je velik in budi k premišljevanju.

Vnanje države.

Iz **Londona** se telegrafuje, da ravno proglašena diplomatska korespondenca, Salisburyjeva depeša od 26. januarja in Gorčakovljev odgovor od 8. febr., pravi, da se more pomirjenje Rumelije prav lahko doseči, ako bi se prebivalstvo moglo prepričati, da bode Evropa skrbela za njegove interese v okviru berlinskega dogovora, kadar ruske vojske ne bode več tam. Ruska vlada da bode vse podpirala, kar namerava angleška vlada storiti, da se temu prebivalstvu zaupanje, zmernost in udanost v osodo vcepi, in pravično, ter mirno dovrši berlinski dogovor.

Vest „N. fr. Pr.“ o odloženju **bolgarske** skupščine se nij potrdila. Dne 18. t. m. je bila uže zopet seja. Brala se je adresa kot odgovor na besede Dondukov-Korzakova pri odprtji zbornice.

Grško vprašanje je nerešeno ostalo. Iz Aten se brzojavlja 20. marca, da so grški zastopniki vrnili se iz Preveze v Atene, ker nijso mogli s turškimi nobenega sporazumljenja doseči. — Turki namreč nečejo Janine odstopiti.

Bernski stanovski svet je v seji 20. marca odpravi postavil, ki je prepovedoval smrtno kazen. Samo še politični zločini se ne bodo smeli s smrtjo kaznovati.

Afganistanski novi emir Jakub kan dozdaj na angleške mirovne ponudbe kar nič nij odgovoril. Afganistanski posrednik se celo ošabno obnaša. Angleže jezi, da ne morejo kacega kolikaj dostojnega miru izprostiti.

Egiptovski podkralj ali khedive nij plačal danji (tributa), ki jo je imel Turčiji po novem letu poslati in s katero je Turčija mislila aprilski kupon svojega brambenega posojila rešiti. Porta zaradi tega premišlja, kaj bi z egiptovskim podkraljem storila. Njegov položaj je v opasnosti, tembolj, ker ga tudi Angleži in Francozi ne marajo.

Dopisi.

Od Kolpe 18. marca [Izvir. dopis.]

Malokedaj se kaj dobrega čuje, le žalostne novice nas vedno vznemirujejo. Komaj je nekoliko ponehala človeška kuga drugod, uže se čuje druga Jobova vest, da razgraja na Hrvatskem živinska kuga. To sigurno zavira našo kupčijo in ker se je bati, da se ne zaneše to pošast tudi v naše kraje, ukrenilo se je tu na meji uže potrebno. Čuvati morajo namreč domači ljudje sami, 2 moža po 12 ur povsod tam, ker se s čolnom prevažajo lju tje čez Kolpo. Da ta služba nij baš prijetna za

naše ljudi, ker je sedaj dosti dela v vinograd h, lahko je umljivo.

Tako mora ubogi kmet zanemarjati svoje delo, ali bode pa kaznovan. Mi vprašamo, ali nij v mestih dovolj vojakov, ki bi lahko čuvali ob meji, saj imajo čas, dobro obleko in dosti dobro hrano? Čemu se tedaj kmet porablja za takove posle, ter se odteguje delu baš ob času, ko ga je največ. V potu svojega obraza se trudi kmet, da le skromno živi, zadovoljen je, da ima répe in krompirja in mervo vina, a sedaj mora po dnevi, ko je tako ugodno vreme, mesto da bi delal, čuvati in vrhu tega še po noči v opankah in coklah in slabej obleki na obalih Kolpe. — Saj mora vendar znano biti revno stanje tukajšnjih prebivalcev.

S tem sem hotel opozoriti merodajne kroge na to terjatev na našega kmeta. Če je kuga in je potrebna stroga kontrola, potem naj se za to porabijo drugi, ki imajo več časa čuvati na meji, nego naš slovenski kmet.

Iz tujine 19. marca. [Izv. dopis.] (Valentin Jereb.) Štirideset nas je bilo krepkih, veselih, za vse blago navdušenih mladencev. Da, nikdar ne pozabim ónega večera, ko smo sedeli zadnjič skupaj abiturijenti ljubljanske gimnazije pri smejočej čaši, praznovali smo v živahnem krogu takozvano šolsko „vallete“. Godba je igrala, slovenske pesni so donele, zdravica je sledila zdravici, in to se ume, vse naše misli in náde so se dvigale v krasno bodočnost. Veselje je dokipelo do vrha, in nekateri, sicer časti vredni sošolci, so se baje Bahusovega duha razsvitljeni, spozabili tako daleč, da so necega znanega kulturosošca, kateri nam je celih šest dolzih let pridigoval le o nemški kulturi, dvignili na svoje rame, ter mu klicali navdušeni „hozana“. Tedaj, nikdar ne pozabim ónega trenutka, oblila te je sveta jeza, zdaj uže v tihem grobu speči Jereb, in zašepetal si mi nekaj na uho, kar ti dela čast, kar me sili denes, pisati za taboj daleč od domovine ta epilog.

Srce me je zbolelo, in me boli še, ko mi prinese „Slovenski Narod“, skoraj jedini moj dopisovalec iz domovine, žalostno novico, da so pokopali duhovnega pomočnika v Loškem potoku, Valentina Jereba. V istem trenutku se mi ponové vse óne lepe ure, morda najlepše, katere sva preživela skupaj na šolskih klopéh in na ljubljanskih sprehajališčih. Bil si blaga duša, vrl prijatelj, iskren domoljub, kakor jih je malo.

Bil je óni zadnji večer v steklenem sa-

lonu pri „zvezdi“, stisneva si tedaj še jedenkrat desnici, in če se ne motim, klical sem še iz daljave gotovo nepotrebno za taboj: „Meni in svojim načelom zvest ostani!“

In ostal si, bil si mož beseda. Sin revnih staršev, kar nas je bilo večina, izbral si sveti poklic dušnega pastirja, in delal si mu gotovo v vsacem oziru čast. Jaz pa, ločiti sem se moral od tebe, oblekel sem vojaško suknjo, sukal britko puško, in poslušal še britkeje psovke, ter na te sem mnogokrat mislil. Zavidal sem te tedaj, izpovem javno, vsaj kako lepo polje delavnosti za narod se je odpiralo pred taboj. V domovini, mej svojim narodom ostaneš, za njegov blagor delaš, in tvoj blag značaj ti spravlja gotovo trnje izpod nog, katerega ima tvoj in vsak stán obilo.

Vsega tega meni nij obetala bodočnost, ali vsaj moj stan; le prisega me je tolažila, katero sva prisegala nekda: ostaniva sebi in svojemu narodu zvesta.

Nij še minulo deset let, in uže se je jel krčiti naš abiturijentovski krog, ti si žalibože četrti, ki si vtihnili sredi svoje blage delavnosti.

Žalo, jako žalo je to, a še nas je lepo število razkropljenih po širnem svetu. Vendar, kje ste vi naše dike, naši talenti, naši voditelji, nadopolni boritelji tedaj na literarnem dijaškem polji?

Z Dunaja 19. marca [Izv. dopis.] Društvo slovenskih vseučiliščnikov v Beču „Slovenija“ je 14. marca zopet pokazalo, da krapko živi. Obhajalo je namreč ta dan svečanost v spomin našemu prerano umrlemu pesniku Simonu Jenku. Slavnost se je vršila povsem sijajno, kar se imamo zahvaliti prvlje marljivemu, za društvo jako vnetemu predsedniku g. A. Lenarčiču. Slavnosten govor je govoril izvrstno g. M. Zavadlal. (Ta govor priobčimo drugi teden enkrat v listku. Ur.) Dolgo trajajoče odobravanje je najbolj pričalo, da je g. govornik svoje nalogi popolnoma zadostil in nam pesnika lepo in krepko narisal. Pevski zbor „Slovenije“ se mi zdi nepotrebno hvaliti, ker se je to uže tolikokrat naglaševalo. On sluje mej vsemi tukajšnjimi dijaškimi društvi. Izvršil je tudi ta večer svojo nalogo izborna. Kocijančičev zbor „Oblačku“, ki je v resnici prekrasen in sega človeku v srce, je občinstvu posebno dopadel in morali so ga pevci ponoviti. Tu sta se odlikovala solista gg. Mišoch in Laupert. Osobito nas je očaral zadnji gospod s svojim prekrasnim baritonom in svojim

celo v teh redkih besedah ni obdržal, kajti a) protestantski pisatelji naši in tudi drugi iz 16. stoletja sem so v tem primeru pisali v, b) kakor ga štajerski Slovenci še zdaj ne redko pišejo in praviloma po nemškem uplivu kot f govore (gl. „Zv.“ 1877, 224, kjer stoji vmerl, in če se oziramo na „slovenščino“ — po vsej pravici), in c) kakor je to razvidati iz narečja ogerskih Slovencev, ki to znamenje v pišejo ne samo v navedenih besedah, nego i v takih, kjer nikakor ni na svojem mestu, n. pr. včiti. Glej zaradi tega po g. Valjavcu objavljene „predge“, letopis „Slovenske Matice“, 1874. Koliko je teh besedi? in katere so? Nekdo — je tudi profesor — mi jih je naštel samo tri: „Le užgati, ugnati, ugreti imajo u“; in ta celo trdi, da imamo v pisati celo ondi, kjer stoji v staroslovenščini u!! Metelko jih ima, kolikor jih kdo hoče. — Bog nas varuj takih slovnicearjev, ki nas hočejo sè

železno ograjo „slovnice“ od naroda našega ločiti in od Jugoslovanov!

2. Staroslovenski predlog „v“ nikdar ni konsonant, kakor resni g. n; Staroslovenci so ta predlog dosledno pisali v in tako tudi izgovarjali. Nemamo uzočka prav nobenega misliti, da bi bila obstajala že v staroslovenščini ona nenaravna razmera, ki je dan denes v naši pisavi, pisavi po okusu in po osebnosti zavlada, razmera namreč, da bi drugače pisali in drugače govorili, to je, da bi ne pisali narodnega jezika, ampak narejenega. Da bi bil ta predlog v v staroslovenščini konsonant, kakor trdi g. n, zoper to govori že duh staroslovenščine, ki nikakor ni trpela kopičenja konsonantov, koje kopičenje bi bilo moralo nastati, ako bi bil v staroslovenščini predlog v res konsonant.

3. Slovenski predlog v nikdar ni konsonant, (izjemši postave blagoglasja). To pri-

čajajo 1. vsi pisatelji reformacijske dobe pišoči v' mejsti; Dalmatin. naj ga odpre, kjer koli hočem. celo piše „u“ vseh svojih mislih. „u“ vašeh Rodeh“ itd.; to pričajo 2. vsi katoliški pisatelji, pišoči dosledno v', a nikdar ne v. in tako so ta predlog pisali od 16.—19. stoletja, imajoči ga za enozložni predlog, a ne za konsonant . . .

Vejica (') tukaj ni apostrof, ampak znamenje polglas, namestujoč staroslovenski jer; vsi oni pisatelji bi najnoveje pisali vè, kakor pišemo sè. To trditev jasno utemeljava Metelko, ki je za ta polglas izumil posebno znamenje, podobno skoro obrnjenemu esu (s). Metelko je pisal: v' mest' s'm k'pc' p'rv'rg'l (vè mēstè sēm kēpcē pērvērgēl). Ono znamenje Metelkovo smo opustili, in na njega mesto déli e, u, i; samo predlogu „v“ némo nič dodali; uzeli smo mu njegovo znamenje za pol glas, družega mu pa zanj nésmo dali.

umetnim petjem. G. Kragelj je deklamoval prelepo Jenkovo balado „Knezov zet“, ter pokazal, da ima lepo deklamatoriško zmožnost. Osmospev „Stanak moj“, komp. Lisinski, kateri so peli gg.: Mišoch Gregorčič, Mohar, Koblar, Gregorin, Jirik, Klein in Svaršnik, se je pel izvrstno. Posebno sta pela lepo in precizno prva dva gospoda, ki imata jako krasne glasove. Dr. B. Ipavčevi pesni „Pod oknom“ in „Vabilo“ je pel s spremljevanjem glasovira g. Laupert, in morali smo zopet občudovati prekrasen njegov glas. M. Weberjevo ouverturo k operi „Freischütz“ za gosli in glasovir sta prednašala prav izurjeno gg. Klein in Mašek. Oba gospoda kažeta lepe talente in nadejati se smemo, da ja bomo mogli v bodoče pozdraviti kot umetnika.

Obhajali smo tedaj Jenkov spomin jako sijajno. Dvorana je bila polna gostov, in mnogo društev je počastilo „Slovenijo“ s svojimi zastopniki.

Kmalu po dovršenem programu vstane predsednik in razloži v kratkem a jedrnatem govoru zasluge našega pevovodje g. J. Jirika sa pevski zbor „Slovenije“. On naglašja, da se omenjeni gospod požrtvovalno trudi, da nastopi naš zbor pri vsaki priliki izborni. G. Jiriku se ima društvo zahvaliti, da se je zbor osobito pri zadnjih dveh komersih tako odlikoval. V znamenje najiskrenejega spoštovanja in srčne zahvale je podarila potem „Slovenija“ gospodu pevovodji krassen album s fotografijami svojih pevcev. Pevci so zapeli na to znano napitnico. G. Jirik se s solzami v očeh zahvali za tako spoštovanje in ljubezen, obljubi, da bode še dalje srčno rad skrbel za društveno petje in seže potem jako ganjen vsakemu pevcu v roke. Gostje so ostali do pozne noči, hočem reči, do jutra v dvorani in pevci so nas razveseljevali z ubranim petjem. Dobili smo tudi mnogo telegramov iz raznih krajev in vsak je bil navdušeno pozdravljen. Tudi naš oče g. dr. Bleiweis je poslal telegram, in ko ga je predsednik prebral, razlegalo se je „slava“ in „živio“ klicanje.

H koncu rečem, da sme vsak ud „Slovenije“ s prepričanjem navdušeno zaklicati: „Slovenija živi, ne životari in ponašamo se žujo.“

Domače stvari.

— (O vcenitvi zemljišč) zarad uravnave zemljišnega davka se nam piše od kompetentne strani: Delovanje o vcenitvi zemljišč zarad uravnave zemljišnega davka se bode v

vseh cenitvenih okrajih na Kranjskem 15. aprila začelo, in se bode nadaljevalo, dokler vreme pripusti.

— (Deželni načelnik kranjski). g. Kallina, je šel predvčeranjem z brzovlakom na Dunaj.

— (Za reguliranje Save) je bud getni odsek za to leto v račun dejal 20.000 goldinarjev kot izredno potrebo.

— (Semenj v Metliki). ki bi imel biti v sredo 26. t. m., je zarad živinske kuge na Hrvaškem letos prepovedan.

— (Volitev v Trstu.) V IV. razredu so v Trstu pri volitvah 18. in 19. t. m. zmagali italijanissimi ali laški progresovci. Voljeni so dozdani župan Angeli in podžupan Hermet in tovariši. — Vladna avstrijska stranka je izdala anonimen volilen oklic, in je dosegla le 261 glasov izmed 866 na volišče prišli volilcev! Dalo bi se več pisati o tem, ali tiskovne svobode bi trebalo.

— (Ponarejanje bankovcev.) Pred tržaško porotno sodbo je stal 18. t. m. Valentin Volčič, obdolžen, da je necemu Lahu Simonetiju s fotografijo ponarejene desetake menjaval v Munah in Trstu, a nekoliko jih za plačo dobil. Simoneti je bil obsojen na osem mesecev ječe, a Volčič je bil oproščen, ker je dejal, da nij vedel, da so bankovci ponarejeni.

— (Pritrkavanje na Dunaji.) Z Dunaja se nam piše: Dunajsk nemšk list poroča: „Županovemu namestniku g. Uhlu hoče neki tukajšnji policijski stražnik, Slovenec po rodu, staviti predlog, naj slavnostni odbor za cesarjevo srebrno poroko pokliče na Dunaj štiri slovenske fante z Dolenjskega, da bodo pod vodstvom tega stražnika v novej votivnej cerkvi „pritrkavali“ ali klenkali na 24. aprila.“ Ker to ne bode veliko stalo, bode slavnostni odbor želji slovenskega stražnika bržkone ustregel, in tako bodo naši fantje na Dunaji kazali umetelnost, s katero se o praznikih in „žegnanjih“ ponašajo doma. Pitrkavalo se bo na 12 različnih načinov.

— (Slovani na Dunaji) bodo — kakor se nam piše — srebrno poroko cesarjevo praznovali s tem, da podadé cesarju adresu v vseh slovanskih jezikih, in da napravijo svečanost, katere čisti dohodki so namenjeni Szegedincem, katere je povodenj spravila v veliko bedo.

— (Umrl) je policijski direktor v Brnu, Josip Garjup, ki je služil nekda v Trstu in Ljubljani. Kakor uže ime kaže, bil je rodom Slovenec.

— (Novi telegrafni tarif), ki stopa letos s 1. aprilom v veljavo, je zdaj tudi uradno priobčen. Kakor uže povedano, je plačati za vsak telegram brez razločka prvič temeljna taksa 24 krajcarjev, potlej pa še za vsako besedo 2 kr. Torej bo veljal telegram 10 besedij 44 kr., telegram 20 besedij 64 kr., 40 besedij 1 gld. 4 kr.

— (Mariborskega mesta) letni dohodki so po računskem sklepu za leto 1878 bili 109 176 gld. Nedošli dohodkov pa je še 16 800 gld. mei temi polovica davkov. Stroškov je bilo 107 015 gld. Mei temi 8568 gld. za šolo, 12 795 gld. za mestne uradnike, 7505 gld. za policijo, 6281 za svečavo, isto toliko za uboga.

— (V seji kranjske družbe kmetijske) 16. dne t. m., v kateri sta bila gospoda zastopnika c. kr. deželnega odbora pričujoča, so se razpravljali predlogi, po katerih subvencijski odbor sl. ministerstvo kmetištva prosi državne podpore za leto 1880. Ker družba kmetijska, kakor tudi druge družbe kmetijske, za letošnje leto nij še dobila naprošene državne podpore, nij odbor imel prav trdne podlage za prošnjo prihodnjega leta, z malimi spremembami držal se je predlogov letošnjega leta. in tako gra prošnja za podporo o 19 stvarih na Dunaj. — Prošnja županstva v Kompoljah, naj bi se 12 gospodarjem, katerim ie v velikem požaru pred poldrugim letom tudi vse sadno drevje pogorelo, iz družbenega vrta podelilo nekoliko sadnih dreves, ie odbor uslišal. — Iz subvencijske zaloge 1500 gold. se bode nakupilo muriških (sivih štaterskih) plemenskih juncev, ki se bodo v prvi polovici meseca maja v Ljubljani po navadni dražbi prodajali. — V tej seji je bilo tudi skleneno kakošen spis bode družba kmetijska obdarovala z onimi 5 cekini, ki jih ie vitez Schneid-Treuenfeldski določil za nagrado najboljšemu spisku. Drugi pot se bode razglasil ta razpis.

— (Z Dobovca) se piše 15. marc „Dan.“: V ponedeljek, 10. t. m., ie v Ključevici pod Kumom ogenj vse imetje neke vdove pokončal. Nij iej družega ostalo, kakor 2 nepreskrbljena otroka in zaupanje na Boga in usmiljene ljudi. Tudi vsa živina in žival ie v ognji konec storila. Čisto ob vse je vdova. Zato namesto nje fajmošter Lovro Bergant prosi, naj bi se ta ali oni spomnil te nesrečne žene in njenih otrok.

— (Ljubljanski knez in škof) ie 19. febr. za vso škofijo srečo voščil sv. očetu pa-

To dokazuje 3. narečje ogerskih Slovencev, ki pišejo in govore ta predlog *vu*, tedaj za zlog, a ne za konsonant; na pr.: „Vči se zavrčti etoga svejta diko; na peldo ti je lejpi Jeruzalem varaš, lejpo *vu* njem bogastvo . . . za to da bi prve čili vučenicje pravili so njemi . . .“ (Letopis 1874, str. 130.) Opaziti moramo, da da g. Valjavec v začetku (str. 102) pravi, da jezik Slovencev na Ogerskem, t. j. Prekmurcev, je zelo znamenit za slovansko jezikoslovstvo. 4. imamo še neko okolnost, ki bolj govori, da bi bil ta predlog vokal. V 16. stoletji so rabili znamenje *v* za konsonant in za vokal, tako Latinci, Nemci in Sloveni. Latinci so pisali *universum*, Nemci so pisali *enterthe nigst vad*, Dalmatin je pisal *predgovor*, *gospodo*, *v' Vtti* te Savese, Hrvatje so pisali *vbijam*, *vbog*, *vdavljen*, *vmiram*, *vzskok* itd. (gl. Jambressich in druge spise). Da predlog *v* nij konsonant, nam 5. kaže govor slo-

venskega naroda in vsega jugoslovanskega. — V drugem odseku svojih „jez. opazek“ g. *u* tako-le opaše in ovenča mojo „jez. drobtina“ v 49 l. „Nov.“ l. 1878 str. 384.: „č. g. M. piše: Poiskal sem si ruski časnik, pogledam va-nj, namreč v „Novoje Vremja“ (? Vremê ?) št. 384 p. l. da vidim, je-li res, da Rusi pišejo sam *v*. Prepričal sem se, da Rusi pišejo *vù* (!?) *vo*, *u* in sicer *u* tudi pri glagolih . . . Tukaj imate jezdeca *v* peči!“ Bomo videli, kako hitro bo jezdeca g. *u* imel na strehi.

Iz tega pa moj ljubi g. *u* izvaja posledice ki niso opravičene in koje izvajati ni imel razumnega povoda.

Opomniti imamo, da óna moja „jezikosl. drobtina“ je bila nekoliko prirojena po gosp. uredniku „Nov.“ in pohabljen po stavcu, vendar nje razum nij toliko trpel, da bi znanstveno dobro izobraženemu doumna ae bila;

veštec „od oka“ bi bil ta nedostatek takoj opazil. Zatorej ie odgovoriti, 1. da „jezikosl. razgovoru“ g. *u* zadostuje „jez. drobtina“, zlasti, ker g. *u* sam pravi, da ie oni razgovor „malo važen“; na 2. ie odgovoriti, da g. M. ruski vsaj čitati zna prav, s čemer se niti g. *u* ponašati ne more. Sredstvo, da mu to dokažem, mi on sam v roke podaja ker k naslovu časnika „N. Vremja“ pristavlja opazko v oklepih (? Vremê ?) in še dalje tako piše: Naj si tudi on „poišče“ ruski časnik, naj „pogleda“ vanj, in prepričal se bode, da Rusi za istino pišejo „Vremja“ in tako tudi izgovarjajo, kakor sem jaz zapisal, a ne „Vremê“, kakor g. *u* trdi in celo vprašaj postavi spred in zad. To besedo pišejo Rusi z jatom, kakor pišejo besedo slavjansk z jatom.

(Dalje prih.)

pežu za njegovo obletnico, in še tist dan dobil odgovor od sv. očeta, in blagoslov za vse vernike.

— (Duhovenske spremembe.) V ljubljanskej škofiji: Cerkevno umeščena sta gg.: Jan. Parapat za Zagradec 20. febr. in Vinc. Polaj za Lipoglav. Črnuška duhovnija je razpisana 18. febr. V tržaški škofiji: Razpisane so do 30. majnika sledeče duhovnije: 1. Brdo, 2. Grisignana, 3. Ham, 4. Karkavice, 5. Katinara, 6. Kerbune, 7. Klana, 8. Mune, 9. Repentabor, 10. S. Ivanec. — Sv. birma bode meseca maja in junija v dekanijah: Buzet, Keršan in Pican. — V lavantinskej škofiji: G. Anton Merkus je prezentiran za faro v Žetah, in g. Anton Sijanec postal je provizor v Kamci. — Prestavljeni so gg. kaplani: Janez Ev. Simonč v Ljutomer za I.; Franc Pigner v Jarenino, in Jakob Pečnik za I. v Slivnici pri Mariboru. — Umrl je g. Štefan Pernaavselj, župnik v Kamci pri Mariboru, 15. t. m. — Kamška fara je do 28. majnika t. l. razpisana.

Razne vesti.

* (Iz Szegedina) se poroča, da kakor bolj se voda suši, toliko večji smrad po gnjilobi in mrtvacih se izpod vode čuti. Treba bode izrednih sanitarnih naredeb, če ne se še kaka kužna bolezen izcimi. Nabira se za Szegedince povsod. Telegrafirajo, da bode iz samih naborov jeden milijon goldinarjev skupaj prišlo. Grof Palfy iz Požuna je dal sam 50 000 gld. „P. L.“ uže nabral uže 100 000 gld. „N. fr. Pr.“ uže čez 20.000 gld. V Londonu so imeli uže 19. t. m. 42.000 gld., v Berlinu so nabrali do 18. t. m. 30 000 mark itd. Tudi rimski uradni list 20. t. m. pozivlje, naj Italijani nabirajo za Szegedince.

* (Dr. Zukić), srbski poslanik na Dunaju, je 18. t. m. po več mesecev trajajočej bolezni vsled pljučne tuberkuloze umrl. — Dr. Konstantin Zukić se je rodil dne 29. aprila leta 1826. v Karanovci na Srbskem. Njegovo pravo ime je Kasarević, a je prevzel rajši ime svojih rejnikov. Niže šole pohojeval je doma na Srbskem, v zgorenjo gimnazijo je pa prišel leta 1838. na Dunaj, leta 1843. je šel na vseučilišče v Heidelberg, kjer je bil tudi doktorjem imenovan. Leta 1848. je postal profesor za narodno gospodarstvo na belgradskem liceju, je organizoval narodne šole in spremljal kneževiča Mihajla leta 1858. in 1859. na potovanju po Evropi. Leta 1860. je sklenol na Dunaju avstrijsko-srbsko telegrafsko pogodbo, postal leta 1861. minister nauke in financ, ter je sestavil prvo colno tarifo in davkovski zakon za Srbsko. Meji vladarstvom je bil kratek čas brez službe, a je zopet šel leta 1868. kot srbski zastopnik v Bukarešt, in postal leta 1873. član državnemu senatu. Dne 31. majnika meseca je bil imenovan za diplomatskega agenta Srbske, in 1. novembra minolega leta za ministra in izrednega poslanca na dunajskem dvoru. Dr. Zukić je vsakdo moral spoštovati, kdor ga je poznal, kajti nij bil on samo marljiv in inteligenten uradnik, nego je imel tudi vrlo dobrohoteti značaj. Kot politikar nij imel tudi v domovini nikakih sovražnikov, nego le protivnike. Po svojih načelih je pripadal starokonservativnej stranki, tedaj tudi nij bil pristaš narodno-liberalne, zdaj v Belgradu vladajoče stranke. Na Dunaju je bil splošno priljubljen; dr. Zukić je zapustil vdovo in osem otrok. Kakor se čuje, bodo njegovo truplo prepeljali v Belgrad.

* (Proti oderuhom.) Dunajska policija je zadnje dni več oderuhov, ki niso Dunajčanje, izpodila iz mesta ven.

* (Od krokodiljev požrt.) Angleški listi poročajo, da se je šel neki Anglež v Egiptu v reko Nil kopat, a krokodili so ga pod vodo zlekli in požrli.

Tujsci.

21. marca:

Pri Slovci: Schmidt, Kuback iz Dunaja.

Izdatelj in urednik Josip Jurčič.

Pri Mališm: Felkl iz Dunaja. — Burghardt iz Gradca. — Welss iz Dunaja. — Polak iz Tržiča. — Pokorny, Beck iz Dunaja.

Pri bavarskem dvoru: Kocijančič iz Trsta.

Dunajska borza 21. marca.

(izvirno telegrafsko poročilo.)

Šotni drž. dolg v bankovcih . . .	63 gld.	50	kr.
Šotni drž. dolg v srebru . . .	64	70	
Zlata renta . . .	77	30	
1860 drž. posojilo . . .	117	50	
Akcije narodne banke . . .	791	—	
Kreditne akcije . . .	245	70	
London . . .	117	30	
Srebro . . .	—	—	
Napol. . .	9	33	
C. kr. cekini . . .	5	53	
Oržavne marke . . .	57	60	

Zahvala.

Za mnogobrojno udeležitev pri sprovodu preminolega soproga,

Vencija Vidmajerja,

izreka vsem p. n. prijateljem in znancom, posebno gospodom vojakom, prišedšim iz Novega mesta, prisrčno zahvalo žalujoča soproga

(95) **Alojzija Vidmajer.**

Krško, dne 20. marcija 1879.

Štev. 2715.

(87—2)

Razglas.

Leta 1879 stopijo naslednji gospodje mestni svetovalci iz mestnega zbora:

Iz III. volilnega razreda:

Janez Nep. Horak,

Josip Jurčič,

Karel Klun.

Iz II. volilnega razreda:

Karel Leskovec,

Dr. Anton vitez Schöppel,

Dr. Friderik Keesbacher.

Iz I. volilnega razreda:

Dr. Franc Suppantšitsch,

Dr. Robert pl. Schrey.

Razen teh se ima v I. volilnem razredu namesto leta 1878 samo za jedno leto voljenega gospoda mestnega odbornika dr. Josip Suppana vršiti nadomestovalna volitev.

Nasproti pa ostanejo še naslednji gospodje svetovalci v mestnem zboru:

Dr. Karel Ahačič, Peter Lassnik,
Dr. Karel Bleiweis, Franc Peterca,
Leopold Bürger, Vaso Petričič,
Karel Deschmann, Dr. Anton Pfäfferer,
Franc Doberlet, Rajmund Pirker,
Aleksander Dreo, Franc Potočnik,
Anton vitez Gariboldi, Josip Regali,
Franc Gorsič, Dr. Adolf Schaffer,
Dr. Friderik vitez Kal- Rajmund Čuber plem.
tenegger, Okrog,
Anton Laschan, Franc Ziegler.

Dopolnitvene volitve se bodo vsled sklepa mestnega zbora od 6. t. m. vršile le-téh dnij:

III. volilni razred

voli dne 15. aprila 1879 dopoldne od 8. do 12. ure. Če bode ožja volitev potrebna, se bo ta vršila istega dne od 3. do 6. ure.

II. volilni razred

voli dne 16. aprila 1879 dopoldne od 8. do 12. ure, in v ožjej volitvi popoldne od 3. do 6. ure.

I. volilni razred

voli dne 17. aprila 1879 dopoldne od 8. do 12. ure, v morebiti potrebnej ožjej volitvi pa popoldne od 3. do 6. ure.

Razpise volitev in glasovne listke razpošljemo gospodom volilcem o pravem času.

To naznanjamo s pristavkom, da mogó izstopivši gospodje mestni odborniki zopet voljeni biti, in da je kakšen ugovor zoper veljavnost dovršenih volitev najdalje 8 dnij po končanjej volitvi predložiti mestnemu zboru.

Mestni magistrat v Ljubljani,

dne 7. marcija 1879.

Oznaniilo.

Od c. kr. okrajnega glavarstva v Črnomlju se s tem splošno na znanje daje, da je semenj, kateri bi moral biti v sredo 26. marcija 1879 v mestu Metliki — prepo-

(92—2)

C. kr. okrajno glavarstvo v Črnomlju, dne 17. marcija 1879.

C. kr. okrajni glavar: **Weiglein.**

5 gld. plačila

dobi oni, ki mi pripelje nazaj mojega zgubljenega psa; isti je majhen, črni „pinč“, ima vlašsko marko in letošnjo s št. 186, čuje na ime „Čoki“, in je mo-goče da zašel tudi na kmete.

(93—2)

Karel Hager.

(v glediščnej pisarni v glediščnej stolbi).

WASSERDICHTER
ZELTSTOPPE-REGENMÄNTEL
DECKTÜCHER
empfehl
die
Wienerberg-Landgut-Fabrikniederlage
MUELSINGER & SÖHNE WIEN.

Solide Firmen als Vertreter erwünscht.

(195—198)

V toku 30 let potrjeno.

Anaterinina voda za usta

po **J. G. Popp-u,**

c. kr. dvorni zdravnik za zobe

na **Dunaji, Stadt, Bognergasse 2.**

Boljša od vseh drugih ustnih vod kot preservativ zoper zobne in ustne bolezni, da ne gnjijo in se ne majoje zobje, ima prijeten duh in okus, kropi zobno meso, ter je izvrstno sredstvo za čiščenje zob.

Da si to priljubljeno, neuprljivo pripravo morejo preskrbeti vsi krogi, so se vpe-ljale steklenice različnih velikostij, namreč: velika steklenica po 1 gld. 40 kr., srednja po 1 gld., mala po 50 kr.

Anaterinina pasta za zobe,

za snaženje in obvarovanje zob, za odstranje-nje slabega duha in kamena na zobeh. Cena steklenej puški 1 gld. 22 kr.

Popp-ova aromatična pasta za zobe, najizvrstnejše sredstvo za gojenje in obvaro-vanje notranjih ust in zob. Cena za kos 35 kr.

Rastlinski zobni prah,

čisti zobe, odpravlja zobni kamen, in povraže zob se bolj in bolj bel. Škatljica velja 63 kr.

Popp-ova plomba za zobe,

s katero si more vsakdo sam napolniti votle zobe. (37—2)

Aromatično medicinično milo iz zelišč

za olepšanje in oboljšanje polti, in skušena zoper vse nečistote na polti; v započetih izvirnih zavoječih a 30 kr.

V blagovoljni pozor!

V zavarstvo proti ponarejanji se p. n. občinstvo opozoruje, da je na vratu vsake steklenice **anaterinine ustne vode bram-beno znamenje** (firma Hygea in anateri-nini izdelki) kakor je pri vsakej steklenici tudi vnanji zavitek, na katerem je dobro vidljiv vodén tisk, državni orel in firma.

Zaloge imajo v **Ljubljani**, vse le-karno kakor tudi gg. **Ant. Krisper, Ed. Mahr, J. Karinger, F. M. Schmitt, V. Petričič, L. Pir-ker, P. Lassnik, Terček in Nekrep;** v Po-stojni: **J. Kupferschmidt;** v Skofjeji **Loki: C. Fabiani;** v Kočevji: **J. Braune;** na Krškem: **F. Bimches;** v Idriji: **J. Warta;** v Kranji: **K. Savnik;** v Litiji: **Mühlwenzel,** lekar; v Metliki: **Matterjevi nasledniki;** v Novem mestu: **D. Rizzoli** in **J. Bergmann;** v Radovljici: **A. Roblek;** v Kamniku: **J. Močnik;** v Črnomlju: **J. Blazek;** v Vipavi: **A. Deperis.**

Lastnina in tisk „Narodne tiskarne“.